

Veelgestelde vragen over Pensioen in Beeld

Algemeen

De vragen die in het kader van Pensioen in Beeld zijn gesteld zijn onderverdeeld in:

- Algemene vragen.
- Data & beveiliging.
- IRM – beheersing & compliance.

Algemene vragen

Hoe past dit project binnen de strategie van de Pensioenfederatie?

Het doel van Pensioen in Beeld is om samen te bouwen aan een betrouwbare databank over de pensioensector van, voor en door de pensioenfondsen van Nederland. Door als vereniging zelf gegevens van pensioenfondsen te verzamelen, beheeren en analyseren, krijgen we een centrale rol in het duiden van trends en ontwikkelingen binnen de Nederlandse pensioensector. Hiermee kunnen we de belangenbehartiging versterken en voeren we meer regie over het beeld van de pensioensector in de media en bij stakeholders. Daarmee kunnen we positief bijdragen aan het vertrouwen in en de reputatie van de Nederlandse pensioensector.

Dit sluit aan bij twee van onze strategische opgaven uit de Meerjarenagenda 2022-2026:

1. Versterken van het pensioenstelsel voor werkenden en gepensioneerden: bij het brede publiek te bouwen aan vertrouwen in pensioen en pensioenfondsen.
2. Vergroten van de maatschappelijke rol van de sector.

Voor 2027-2030 werken we naast drie nieuwe strategische opgaven aan een taskforce voor de doorontwikkeling van de Pensioenfederatie. Pensioen in Beeld maakt hier onderdeel van uit. De strategische opgave om technologische innovaties te benutten is hierbij dus niet het doel, maar wel een middel om met Pensioen in Beeld te kunnen voldoen aan wat we op dit vlak van onze leden verwachten. Hiermee tonen we aan dat de Pensioenfederatie niet alleen pensioenfondsen ondersteunt bij het toepassen van nieuwe technologieën, maar zelf ook innoveert en technologie optimaal benut om het werk efficiënter te kunnen uitvoeren en haar rol als belangenbehartiger beter te kunnen vervullen.

Hangt dit Pensioen in Beeld samen met het project Nexus?

Het kan inderdaad verwarrend zijn, omdat de Pensioenfederatie zich op dit moment volop inzet voor zowel Nexus als Pensioen in Beeld en beide over gegevenslevering gaan, maar de twee projecten staan volledig los van elkaar. Bij Nexus gaat het om gegevensuitwisseling tussen partijen in de pensioensector zodat deelnemers beter kunnen worden bediend. Bij Pensioen in Beeld leveren de pensioenfondsen gegevens aan bij de Pensioenfederatie (niet aan elkaar). Deze gegevens vormen een database, die beheerd zal worden door de Pensioenfederatie en gebruikt zal worden voor het hierboven beschreven doel. Pensioenfondsen kunnen aan Pensioen in Beeld meedoen door vanaf medio 2026 de instemmingsverklaring te ondertekenen (en vervolgens de documenten te uploaden in de beveiligde omgeving van het pensioenfonds). Een financiële bijdrage is hiervoor niet van toepassing.

Wat is het verschil tussen de instemmingsverklaring die voorligt en de machtiging die pensioenfondsen eerder hebben getekend?

De machtiging die eerder aan de leden is voorgelegd, betreft gegevens over het moment waarop een pensioenfonds in transitie is zoals omschreven in [150 r van de Pensioenwet](#) en [145 q van de Wet verplichte beroepspensioenregeling](#). Deze informatie wordt gebruikt door pensioenuitvoerders om te zorgen dat een deelnemer die reeds is ingevaren tijdelijk geen waardeoverdracht kan doen naar een pensioenfonds die nog niet is ingevaren.

Bij het voorleggen van deze machtiging is ook gesproken over het uitbreiden van de machtiging en het opvragen van meer informatie aan DNB. Uit een nadere verkenning bleek deze route minder wenselijk te zijn en dus is besloten om van deze route af te zien.

Voordelen van de eigen uitvraag ten opzichte van levering via DNB zijn:

- geen verwerkingstijd en bewerking door DNB; en
- geen beperking in de gegevens die we ontvangen.

Hierdoor zijn we actueler en kunnen we beter en direct acteren. Dit sluit goed aan op ons doel om eerder met onze inzichten naar buiten te gaan en daarmee meer grip te hebben op de duiding die aan de cijfers wordt gegeven.

Waarom gebruiken we dan toch een 'instemmingsverklaring'?

Door de gegevens rechtstreeks op te vragen bij de leden en geen gebruik te maken van DNB, is een machtiging conform [Artikel 34 Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen](#) niet nodig om de gegevens te mogen ontvangen. Toch vragen we de pensioenfondsen een instemmingsverklaring te ondertekenen om er zeker van te zijn dat alle pensioenfondsen individueel ook achter deze gegevenslevering staan. Met deze instemmingsverklaring geeft het pensioenfonds aan akkoord te zijn met de gegevenslevering en daarmee te willen meewerken aan de totstandkoming van deze gegevensstroom.

Kunnen jullie voorbeelden geven van vragen die jullie hebben ontvangen waarbij het hebben van gegevens nuttig is?

De Pensioenfederatie ontvangt regelmatig vragen vanuit collega's, leden, media en externe stakeholders waarbij feitelijke, sectorbrede gegevens nodig zijn om snel en zorgvuldig te kunnen antwoorden. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Vragen over de stand van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, zoals welke pensioenfondsen wanneer invaren en hoe dit is verdeeld naar type fonds.
- Vragen over motieven van pensioenfondsen om wel of niet in te varen, bijvoorbeeld op basis van transitie- en implementatieplannen.
- Mediavragen over ontwikkelingen in het aanvullend pensioen, zoals de hoogte van het aanvullend pensioen en de verhouding tot de AOW of de armoedegrens.
- Vragen vanuit belangenbehartiging en politiek-bestuurlijke contacten over sectorbrede trends en ontwikkelingen, waarbij behoefte is aan consistente en vergelijkbare cijfers zonder telkens ad-hoc uitvragen bij individuele fondsen te hoeven doen.

Het beschikbaar hebben van gegevens, waaronder een vastgestelde subset van de jaarstaten, maakt het mogelijk om dit soort vragen sneller, consistent en beter onderbouwd te beantwoorden en cijfers onder eigen regie te duiden.

Data & beveiliging

Wie hebben er toegang tot het PiB portaal?

Voor elk pensioenfonds hebben wij een eigen, pensioenfondsspecifieke omgeving binnen het portaal gemaakt. Het pensioenfonds bepaalt zelf wie hier toegang toe heeft door bij ons de betreffende personen aan te melden. Dit kan bijvoorbeeld ook de uitvoerder, adviseur of bestuursondersteuning betreffen, als zij de gegevens voor het pensioenfonds gaan aanleveren.

Hebben andere pensioenfondsen toegang tot gegevens van mijn pensioenfonds?

Nee. Andere pensioenfondsen of andere personen hebben geen toegang tot deze eigen, pensioenfondsspecifieke omgeving en kunnen de stukken niet inzien.

In combinatie hiermee: Het pensioenfonds publiceert de ABTN niet op de website. De ABTN is wel opvraagbaar voor de deelnemers. Wordt de ABTN dan wel 'publieke' informatie?

De stukken worden enkel voor eigen analyse gebruikt; aangeleverde documenten worden niet aan derden verstrekt. Vanuit de Pensioenfederatie worden de stukken dus niet openbaar gemaakt. Verder komt in de instemmingsverklaring te staan dat gegevens enkel op geaggregeerd niveau worden verwerkt. Wij publiceren of verstrekken nooit pensioenfondsspecifieke informatie.

De enige uitzondering zijn de gegevens over het moment waarop een pensioenfonds in transitie is zoals omschreven in [150 r van de Pensioenwet](#) en [145 q van de Wet verplichte beroepspensioenregeling](#). Op verzoek van pensioenfondsen is de Pensioenfederatie gestart met het verzamelen en openbaarmaken van deze transitiegegevens omdat dit voor de tijdelijke stop op waardeoverdracht belangrijk is. Ook deze gegevens worden alleen openbaar via de Pensioenfederatie als het pensioenfonds hiervoor een machtiging heeft afgegeven.

Is het de bedoeling dat de Pensioenfederatie individuele gegevens aan derden gaat verstrekken? Bijvoorbeeld bij een verzoek van een journalist of onderzoeksbureau?

Nee. Het is zeker niet de bedoeling om individuele gegevens te verstrekken. Zoals in ons beleid en de instemmingsverklaring staat, bieden wij enkel inzichten op geaggregeerd niveau. Dat kan op totaal niveau of bijvoorbeeld per type fonds. Bij journalisten kun je denken aan de gemiddelde indexatie die is verleend of het gemiddeld aanvullend pensioen. De documenten en gegevens worden dus niet met derden gedeeld. Met uitzondering van de transitiedatum, daar wordt nu al een overzicht van gepubliceerd op onze website, mits het pensioenfonds hiervoor een machtiging heeft afgegeven.

Welke dataclassificaties hanteert de Pensioenfederatie voor deze gevraagde data en onderliggende werkbestanden (bijv. Openbaar / Intern / Vertrouwelijk / Geheim of een vergelijkbare taxonomie)? Op welk classificatieniveau is de in de hand-out gevraagde informatie vastgesteld?

Het bureau van de Pensioenfederatie maakt voor de classificatie van gegevens gebruik van de standaard labels van Microsoft:

- Personal – Niet-zakelijke data, alleen voor persoonlijk gebruik.
- Public – Bedrijfsdata die openbaar gedeeld mag worden.
- General / Internal – Interne bedrijfsinformatie, niet voor extern gebruik.
- Confidential – Gevoelige informatie, beperkte toegang.
- Highly Confidential – Zeer gevoelige informatie, strengste bescherming.

Deze classificaties worden ook toegepast voor de bestanden van Pensioen in Beeld. De te ontvangen bestanden vallen onder Highly Confidential. Samen met de uitbestedingspartij wordt gezorgd dat de database goed beveiligd is en dat toegang hiertoe wordt beperkt (tot de data analisten van Pensioen in Beeld). Overige bronnen die wij aan onze database koppelen, zoals de gegevens die DNB publiceert, zullen grotendeels als Public worden geclassificeert.

Hoe wordt de classificatie zichtbaar gemaakt (labeling/watermerk) en gehandhaafd tijdens distributie (Teams/SharePoint/ e-mail)?

De aangeleverde bestanden worden opgeslagen in een beveiligde omgeving, waar alleen de data analisten toegang toe hebben. De analyses worden opgeslagen in Fabric. Dit is afgeschermd voor personen buiten het projectteam. Zowel de bronbestanden als de analyses worden nooit als bijlage via Teams of Outlook gedeeld, maar enkel via Sharepoint door middel van een link die alleen toegankelijk is voor de personen die daar toegang toe hebben.

Op het moment dat analyses moeten worden voorgelegd aan de werkgroep, woordvoering of directie, dan gebeurt dit via een gedeelde Sharepoint map of Outlook. Dit betreffen alleen niet herleidbare resultaten (conclusies of grafieken) en bevatten dus geen brondata meer.

Bevat de data (of bijlagen) gevoelige operationele details of persoonsgegevens? Zo ja, welke anonimiserings-/pseudonimiseringsmaatregelen passen jullie toe?

Gevoelige operationele details

De belangrijkste bestanden die we in de pensioenfondsspecifieke omgeving willen laten uploaden zijn:

- Jaarverslagen (veelal publiek beschikbaar of op te vragen bij de Kamer van Koophandel die het Handelsregister en de depotverplichting uitvoert, een jaarverslag bevat voor het overgrote deel rapportageverplichtingen die terugkijken, slechts op onderdelen worden beleidsvoornemens publiek de vervolgens niet operationeel gevoelig zijn);
- Verslagstaten (toezichtvertrouwelijke rapportage die rapportageverplichtingen bevat die terugkijken en op geaggregeerd niveau zijn vormgegeven);

- ABTN (vaak al publiek beschikbaar en beschrijft weliswaar beleid, maar bevat vanwege het beleidsmatige karakter geen operationele details, behalve mogelijk geplande verschuivingen in strategisch beleggingsbeleid die overigens naar verwachting niet op mandaatniveau zichtbaar zullen zijn).

Persoonsgegevens

Wat betreft de verslagstaten vallen de zakelijke contactgegevens (van indiener en bestuurslid verantwoordelijk voor de rapportage) onder persoonsgegevens. Deze gegevens maken echter geen onderdeel uit van de aan te leveren subset en worden daarom niet opgeslagen in onze database. De verslagstaten bevatten ook namen van de adviserend actuaris, certificerend actuaris en accountant. In het jaarverslag worden de namen van bestuursleden en soms leden van andere fondsorganen genoemd.

Leden van fondsorganen worden gebruikt om te achterhalen of aan de diversiteitseisen wordt voldaan, maar net als bij andere analyses zullen enkel de conclusies (X% van de pensioenfondsen voldoet aan de eis van minimaal één vrouw in het bestuur) buiten het projectteam worden gedeeld. De brongegevens zijn enkel toegankelijk voor de data-analisten van Pensioen in Beeld. Het anonimiseren of pseudonimiseren van deze gegevens achten wij daarom niet noodzakelijk.

Verder kiezen wij ervoor om documenten als de verslagstaten niet op voorhand te anonimiseren of pseudonimiseren, omdat dit een vergelijking naar bepaalde groepen (denk aan type fonds) lastig maakt. Ook maakt dit het moeilijk om uitkomsten te wegen naar vermogen of deelnemers en zorgt het er mogelijk voor dat wij outliers niet goed kunnen verklaren als voor ons niet duidelijk is om welk pensioenfonds het gaat.

Tot slot houden wij een lijst bij met gegevens van contactpersonen die toegang hebben tot de portalen (naam, e-mailadres en telefoonnummer).

IRM – beheersing & compliance

Welke risicoanalyse hebben jullie gedaan en welke besliscriteria zijn gehanteerd om te bepalen dat verzamelen van de betreffende data acceptabel is?

Een formele risicoanalyse heeft nog niet plaatsgevonden. Tijdens de verkenning is gekeken naar:

- wat pensioenfondsen al aanleveren in het kader van rapportageverplichtingen (altijd achteraf);
- wat pensioenfondsen moeten publiceren of openbaar maken (overwegend achteraf, maar soms ook bepalend of vooruitkijkend zoals de ABTN en tijdelijk het implementatieplan); en
- wat daarvan relevant is voor de Pensioenfederatie.

Deze verkenning is uitgevoerd met het oog op de controls van ISO 27001 in de wetenschap dat een definitieve inbedding nog moet volgen.

In de stukken van de ALV van juni 2025 hebben wij voor de verslagstaten per regel/kolom aangegeven wat wij verwachten met de gegevens te gaan doen. Hieruit blijkt dat niet alle

informatie zal worden gebruikt en sommige gegevens pas op een later moment zullen worden gebruikt. De beslissing om toch nu al deze informatie op te vragen is gebaseerd op de volgende afwegingen:

- *We willen de tijdsinvestering van pensioenfondsen beperken*
Het aanleveren van op maat gemaakte bestanden vergt meer werk vanuit de pensioenfondsen en resulteert daarmee in hogere kosten voor het pensioenfonds. Het uitgangspunt van Pensioen in Beeld is om de tijdsinvestering vanuit pensioenfondsen zoveel mogelijk te beperken en daarom zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande gegevenslevering.
- *Historie opbouwen is belangrijk om trends en ontwikkelen te kunnen signaleren*
Gezien de beperkte capaciteit van het bureau, hanteren wij voor dit project een stapsgewijze benadering. Concreet betekent dit dat wij zullen beginnen met het in kaart brengen van de kenmerken en kerncijfers van onze leden in de vorm van een profielschets. Daarna zullen wij op basis hiervan een aantal algemene analyses opstellen en vervolgens zullen wij stap voor stap (over de jaren heen) steeds meer verdiepingen toevoegen. Als de relevante informatie pas wordt opgevraagd op het moment dat een bepaalde analyse wordt toegevoegd, dan missen wij de historie die we wel hadden kunnen hebben als de informatie van het begin af aan bij de aangeleverde set behoorde.
- *We zien dat 'data-storage' zich snel ontwikkelt*
Ontwikkelingen in het opslaan en ontsluiten van brongegevens leidde tot de conclusie dat we op dit moment geen gegevens willen missen die voor onze leden – pensioenfondsen – belangrijk zijn in het kader van woordvoering en belangenbehartiging.

Kun je kort schetsen welke beheersmaatregelen gelden, o.a.:

- **Toegangsbeheer & autorisatie (least privilege, periodieke review, externe toegang)**
- **Versleuteling (in-transit/at-rest) en logging/audit trails**
- **Leveranciers/derden (opslag/ontwerp/druk) en bijbehorende due diligence**

Dit wordt komende tijd nader uitgewerkt in samenwerking met onze uitbestedingspartij en wordt verwerkt in ons Data Governance Beleid.

Duidelijk zijn wel de volgende uitgangspunten:

- besluiten tot toegang door de directie van de Pensioenfederatie worden genomen en de effectuering bij de IT-partner ligt;
- alleen de analisten toegang krijgen tot de brongegevens (op dit moment twee personen);
- de toegangslijst en de log-ins periodiek worden getoetst; en
- de door het pensioenfonds aangemelde personen hebben toegang tot de mijn-omgeving).

Het selectieproces met de IT-leverancier is opgestart om de beheersing van het project te garanderen.

Hoe sluit dit aan op relevante kaders (bijv. DORA-verplichtingen voor informatiebeveiliging), en is er een referentiedocument (beleid/standaard) vanuit de Pensioenfederatie waar we naar kunnen verwijzen?

Ons Data Governance Beleid is te zijner tijd beschikbaar op onze website. Hierin houden we rekening met de relevante kaders waaronder DORA, AVG, AI act en ISO 27001/2/5/17.

Wat is de retentie- en archiveringsregeling voor deze data (bewaartermijnen, versie-archief)?

Vooralsnog wordt er voor de te ontvangen gegevens geen bewaartermijn gehanteerd. Door te beginnen met de gegevens van 2024, hebben we de situatie vóór de transitie in beeld en bouwen we vanaf de transitie een volledig dossier op. De structurele aanleveringen zorgen ervoor dat de database jaar na jaar steeds meer wordt verrijkt. Deze historie is waardevol voor het kunnen vaststellen van trends en ontwikkelingen. Met onze IT-partners denken we na over zowel het efficiënt als veilig vormgeven van de gegevens in het portaal.

Voor de berekeningen en analyses wordt nog nagedacht over versiebeheer. Het is belangrijk dat we bij vragen kunnen herleiden hoe we tot bepaalde inzichten zijn gekomen, maar hiervoor kan een kortere termijn van bijvoorbeeld 10 jaar worden gehanteerd. Wij zullen dit meenemen in ons Data Governance Beleid.

Binnen het project Pensioen in Beeld is zeker duidelijk dat naar de toekomst toe het 'bewaren' van 'documenten' zoals bijvoorbeeld de verslagstaten met de doorontwikkelingen van AI niet altijd meer nodig zal zijn. Het werken met tokenizers, data-entry-points en taalmodellen etc. moet in de nabije toekomst echter herleidbaar en controleerbaar blijven om de validiteit van resultaten te testen.

Voor het opslaan van de gegevens wordt Microsoft Azure gebruikt. Mag dit wel in het kader van de AVG?

Vooralsnog worden er geen persoonsgegevens opgevraagd. Mocht dit op een later moment wel het geval zijn, dan in Azure gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om de regio op te geven waar de gegevens worden opgeslagen en verwerkt. Microsoft kan repliceren naar andere regio's voor gegevenstolerantie, maar er worden geen gegevens buiten het geselecteerde geografische gebied opgeslagen of verwerkt. Meer informatie over Azure en naleving met de AVG is [hier](#) te vinden.